

Bijlage 1: Reactie van het college op de aandachtspunten van de Cliëntenraad Sociaal Domein bij het coalitieakkoord 2018 – 2022

Hierbij reageert het college B&W op de onderstaande aandachtspunten van de Cliëntenraad Sociaal Domein. Onder elk aandachtspunt staat de reactie van het college.

Met betrekking tot jongeren:

1. Meer betaalbare jongerenhuisvesting *Wij vinden het fijn dat er voldoende woningen of kamers komen voor jongeren die uitstromen uit jeugdhulp (pagina 64). Wij hopen dat het gaat om betaalbare woonruimte (huurprijzen van 250 tot maximaal de huurtoeslaggrens voor jongeren).*

Reactie van het college: het betreft inderdaad betaalbare woningen met huurprijzen zoals genoemd in aandachtspunt 1.

2. Pas stoppen met de hulp als aan vijf voorwaarden is voldaan *JONG doet mee! is van mening dat de hulp pas mag stoppen als: jongeren een goede plek hebben om te wonen, werk hebben of naar school gaan, goed voorbereid worden op hun financiële zelfstandigheid en voldoende inkomen hebben, een volwassene hebben waar zij op terug kunnen vallen (privé en/of professioneel) en een (beperkt) sociaal netwerk. Dit staat niet zo in het coalitieakkoord. Wel vinden wij het een goede ontwikkeling dat de gemeente gaat sturen op resultaten die in overleg met cliënten en professionals zijn opgesteld. En dat jeugdhulp niet stopt bij 18 jaar, maar dat er gekeken wordt welke hulp het meest passend is: jeugdhulp of Wmo-hulp.*

Reactie van het college: Om voor jongvolwassenen een doorgaande lijn van hulp en ondersteuning te realiseren, is het van belang dat beide inkooptrajecten in samenhang met elkaar worden opgepakt. Daarbij gaan we vooraf bepalen welke uitgangspunten gehanteerd worden voor de toegang van jongvolwassenen tot de jeugdhulp en de Wmo. In de huidige situatie is de leeftijd bepalend: de jeugdhulp is toegankelijk voor jeugdigen tot 18 jaar en de Wmo voor volwassenen vanaf 18 jaar. Hier brengen we meer flexibiliteit in. Niet de leeftijd, maar de mate van zelfstandigheid en de individuele hulpvraag is bepalend bij de keuze voor de jeugdhulp of de Wmo. Het gaat er om wat het meest passend is voor de jongvolwassene. We gaan de Wmo toegankelijk maken voor jongvolwassenen vanaf 16 jaar en de (verlengde) jeugdhulp blijven benutten voor jongvolwassenen tot 23 jaar.

Dit past bij de ontwikkeling van de 0-100 teams zoals opgenomen in het Coalitieakkoord. Uitgangspunt is immers dat op basis van de persoonlijke situatie van de hulpvrager die expertise wordt ingezet die nodig is. Een integrale- en doorlopende dienstverlening is daarbij cruciaal.

Het inkopen van jeugdhulp en volwassenenzorg stemmen we beter op elkaar af.

3. Zorg dat jongeren vanaf 16 jaar een hulpverlener krijgen die bij hen blijft tot ze echt volwassen zijn *Hierover staat helaas niets in het coalitieakkoord. Wij hopen dat de begin dit jaar aangenomen motie ervoor zorgt dat jongeren dezelfde begeleider kunnen houden, als zij dat willen ook na hun 18^e jaar. Dit draagt bij aan continuïteit van zorg en voorkomt uitval.*

Reactie van het college: We realiseren een doorgaande lijn van passende hulp en ondersteuning door de gemeentelijke toegang en het ingekochte zorgaanbod vanuit de Jeugdwet en de Wmo te ontschotten. Per 1 juli 2018 is de wijkgerichte organisatie Jeugd en Maatschappelijke Ondersteuning geïmplementeerd met onder meer als doel om voor 16-23 jarigen een soepele overgang van Jeugd naar Wmo te bewerkstelligen. In de inkoop Wmo 2020 wordt extra aandacht besteed aan de doelgroep Jeugd 16-23 zodat de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo minder groot is. Tevens biedt dit mogelijkheden om een hulpverlener te krijgen die bij de jongere blijft totdat deze volwassen is. Tenminste als de jongere dit zelf ook wenst.

4. Bevorder dat jongeren uit de jeugdhulp naar school kunnen, ondanks schulden. *Wij zijn positief over het Jongeren Perspectief Fonds. Wij hopen dat alle jeugdhulp- en dak- en thuisloze jongeren met schulden hiervoor in aanmerking komen. Ook zijn wij blij dat Den Haag de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp/CJG wil verbeteren. (pagina 64).*

Reactie van het college: Verschillende elementen uit de Jongeren Perspectief-aanpak hebben hun waarde bewezen. Bijvoorbeeld direct contact (via mail, app, telefoon) op een manier die de klant prettig vindt. En ook de klantbegeleider (= vaste contactpersoon) die vaker een face-to-face-gesprek heeft met de klant en de financiële expert. Zo worden de interne overdrachtmomenten versoepeld en vermindert uitval. Die elementen zijn inmiddels overgenomen in de reguliere schuldhulpverlening. Hier profiteren alle klanten van. De inzet van het JPF draagt er ook aan bij dat jongeren naar school kunnen.

Duidelijk is dat de inzet van het Jongeren Perspectief Fonds veel investeringen vraagt. Wij verkennen of het mogelijk is extra financiering te krijgen, omdat we tegen de budgettaire grenzen aan lopen bij deze aanpak.

Met betrekking tot onderwijs-jeugdhulparrangementen: de gemeente heeft de afgelopen maanden in een intensief traject gewerkt aan het versterken van de relatie tussen de gemeente, de samenwerkingsverbanden en de scholen. Begin 2018 is gezamenlijk een aanpak opgesteld om op korte termijn te komen tot verbeteringen voor de dagelijkse praktijk. Deze verbetering gaan o.a. over het ontwikkelen van een gezamenlijk kader rondom informatie-uitwisseling in relatie tot privacyvraagstukken, het voeren van gezamenlijke startgesprekken aan het begin van het schooljaar waarin afspraken worden gemaakt tussen CJG en school en over het inregelen van een vaste overlegstructuur om korte en lange termijn knelpunten in gezamenlijkheid op te pakken. In deze aanpak zijn tevens gesprekken gevoerd over het ontwikkelen van onderwijs-jeugdhulparrangementen (OJA's) en zijn de eerste pilots hiertoe vormgegeven. Deze pilots starten in het schooljaar 2018-2019. Het doel is om een integraal ontwikkelingsperspectief voor de jeugdige te krijgen, door een deel van de inzet van jeugdhulp binnen de muren van de school te brengen. Zowel de verbeteringen voor de dagelijkse praktijk als de innovatieve initiatieven zijn onderdeel van een bredere thuiszittersaanpak, waarin we ervoor willen zorgen dat kinderen met de benodigde hulp en ondersteuning een succesvolle schoolloopbaan kunnen hebben.

5. Bereid alle jongeren goed voor op hun zelfstandigheid *Wij vinden het goed dat "jongeren die er klaar voor zijn, samen met de zorgverlener een toekomstplan maken om zich voor te bereiden op zelfstandig leven" (pagina 64).*

Reactie van het college: Van jeugdhulpaanbieders verwachten wij dat zij jongeren vanaf 16 jaar voorbereiden op de overgang naar volwassenheid met afspraken op maat vastgelegd in een integraal toekomstplan.

6. Schaf 4 weken wachttijd af als je een uitkering aanvraagt en afkomstig bent uit de jeugdhulp.

Hierover staat jammer genoeg niets in het coalitieakkoord. Jongeren uit de jeugdhulp, die geen ouders hebben om op terug te vallen en zelfstandig wonen, hebben behoefte aan een financieel vangnet als zij bijvoorbeeld geen werk meer hebben of stoppen met school.

Reactie van het college: In de Participatiewet is de 4 weken “zoek” periode een wettelijke verplichting voor jongeren tot 27 jaar en kan niet afgeschaft worden. Het college ziet wel mogelijkheden om door ontschotting en meer integraliteit financiële problematiek voor kwetsbare jongeren uit de jeugdhulp te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan praktische oplossingen, zoals het begeleiden van jongeren vanuit de Jeugdhulp om zich eerder te melden, als zij weten dat zij zonder werk komen te zitten of uitvallen op school.

Verder kan er op grond van de Participatiewet een beroep gedaan worden op bijzondere bijstand door ieder die totaal geen middelen van bestaan heeft. Daarnaast kan na de bijstandsaanvraag een voorschot op de bijstand worden verstrekt.

Het college ziet in deze praktische oplossingen voldoende mogelijkheden om financiële nood bij kwetsbare jongeren te voorkomen.

7. Schaf eigen bijdrage af voor (GGZ)-hulp voor jongeren van 18-23 jaar *Fijn dat de eigen bijdrage voor hulp en dagbesteding afgeschaft blijft. Wij hopen dat de gemeente ook wil overleggen met de zorgverzekeraars over het afschaffen van de eigen bijdrage als jongeren GGZ-hulp krijgen.*

Reactie van het college: Wij gaan er vanuit dat hiermee de eigen risico wordt bedoeld die men bij de zorgverzekering moet betalen. Er is geen eigen bijdrage in de GGZ die aan de zorgverzekeraar moet worden betaald (zie: <https://www.independer.nl/zorgverzekering/info/eigen-risico/eigen-bijdrage-psychologische-zorg.aspx> en <https://www.cz.nl/vergoedingen/geestelijke-gezondheidszorg-vanaf-18-jaar>).

Wat betreft het afschaffen van de eigen risico, dan is dat iets wat niet mogelijk is. Conform de wet geldt voor vergoedingen uit de basisverzekering dat iedereen een eigen risico heeft. Zelfs bij de minimaverzekeringen die de gemeente aanbiedt, is de eigen risico niet verdwenen, maar als opslag verwerkt in de maandelijkse premie die de verzekerden zelf betalen. Deze verzekerden krijgen dus geen extra factuur voor het betalen van hun eigen risico, maar ze betalen het wel door middel van de opslag.

De gemeente Amsterdam is sinds eind vorig jaar begonnen met het betalen van de eigen risico van jongvolwassenen in de GGZ. Maar vanwege de bovengenoemde wettelijke vereisten, hebben ze via een juridische constructie de daadwerkelijke uitbetaling geregeld bij een stichting. De vraag is of deze constructie juridisch stand houdt. Advies van Amsterdam was dan ook om hun experiment af te wachten alvorens als Den Haag te besluiten om hun voorbeeld meteen over te nemen.

Als er dus iets mogelijk is, is dat niet langs de zorgverzekeraars, maar een zelfstandig besluit van de gemeente om deze eigen risico te betalen. Waarbij nog moet blijken of dit juridisch mogelijk is.

8. Maak ruimte voor echte transformatie van de hulp, bijvoorbeeld door het inzetten van ervaringsdeskundige jongeren *De inzet van ervaringsdeskundigen wordt in het coalitieakkoord alleen genoemd in relatie tot inclusie van mensen met een beperking en in het veiligheidsdomein. Jongeren uit de jeugdhulp in Haaglanden willen ook graag meer ervaringsdeskundigheid in de jeugdhulp. Bijvoorbeeld door het opzetten van ervaringshuizen, het geven van voorlichting of het adviseren van teams en instellingen over het verbeteren van de hulp zodat deze beter aansluit bij de belevingswereld en behoeften van jongeren.*

Reactie van het college: Het inzetten van ervaringsdeskundigen gebeurt bij de Jongeren Perspectief-aanpak. Als onderdeel van de tegenprestatie lopen de jongeren een maatschappelijke stage. Dit bevordert hun maatschappelijke bewustzijn. En het zorgt voor zelfvertrouwen. De jongeren doen veel (leer)ervaring op, ze komen in een normaal werkritme en bouwen aan een breder sociaal netwerk. Zij worden bijvoorbeeld getraind en begeleid als “peer educator,” om voorlichting over schulden te geven aan andere jongeren.

Met de ExpEx worden getrainde ervaringsdeskundige jongeren ingezet in de hulp en dienstverlening. ExpEx werden in een pilot bij het CJG ingezet. Dit had echter niet het resultaat wat we hoopte. Aankomende tijd gaan we kijken hoe we dit anders vorm kunnen geven. Daarnaast moedigen we jeugdhulpaanbieders aan om ervaringsdeskundigen in te zetten, hetgeen verschillende jeugdhulpaanbieders doen.

9. Deskundigheidsbevordering medewerkers jeugdhulp

Hierover staat niet in het coalitieakkoord.

Reactie van het college: Medewerkers in de jeugdhulp zijn SKJ geregistreerd. Zij zijn verplicht om ieder jaar deel te nemen aan deskundigheidsbevordering, om vakkennis actueel te houden. Deskundigheidsbevordering is gericht op de professionele ontwikkeling van de jeugd- en gezinsprofessional.

Er is een aanvalsplan personeelstekort in de jeugdsector (RIS298566) opgesteld door de gemeente Den Haag dat op 5 december 2017 naar de commissie samenleving is gestuurd. In dit plan is het volgende opgenomen over opleidingen:

“Uit de analyse van Intelligence Group blijkt dat de potentie voor instroom van personeel in de jeugdhulpverlening niet alleen zit bij afgestudeerden, maar ook bij her-intreders, zij-instromers en doorstromers van MBO naar HBO. Op dit moment zijn er al goede voorbeelden van flexibel en deeltijd onderwijs in de jeugdbranche. De Haagse Hogeschool heeft bijvoorbeeld een deeltijdprogramma opgezet met Ipse de Bruggen om doorstroom van MBO naar HBO mogelijk te maken.”

Acties speerpunt 4: gezamenlijk opleiden

<u>Acties</u>	<u>Doel</u>	<u>Tijdpad</u>
<i>Regionaal & lokaal:</i>		
• Opleidingsbehoeften regionaal en lokaal in kaart brengen en samen met opleidingsinstituten flexibel opleidingsaanbod creëren gericht op deeltijd, doorstroom MBO en HBO, zij-instroom vanuit andere sectoren met aandacht voor culturele diversiteit.	Gezamenlijk opleidingsaanbod dat aansluit op de benodigde kennis en ervaring.	2018 e.v.

Inmiddels is een projectleider aangesteld die een actieplan heeft geschreven samen met betrokkenen (zowel CJG als diverse jeugdhulpaanbieders).

In dit actieplan staat:

“- Verbeteren aansluiting opleidingen op arbeidsmarkt

In gesprek met Hogescholen en universiteit zorgen voor een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. Een aandachtspunt daarbij is dat de afstudeerrichting die leidt tot een registratie studenten aantrekt ten koste van andere studierichtingen waar ook aanwas nodig is. Landelijk is dit onderwerp opgenomen in het actieprogramma Zorg voor Jeugd (actielijn 6 ‘investeren in vakmanschap’).

- Het beschikbaar stellen van interne opleidingen voor werknemers van andere organisaties

Door jeugdhulpaanbieders wordt de suggestie geopperd om interne opleidingen regionaal beschikbaar te stellen. Dit zou kunnen bijdragen aan het vergroten van de doorstroom binnen en tussen organisaties, dit kan in het belang zijn van het vergemakkelijken van de instroom.”

Het actieplan wordt de komende periode uitgevoerd.

10. Zorg dat jongeren uit de jeugdhulp kunnen meepraten over hun eigen hulp *In het akkoord staat dat de gemeente Den Haag wil experimenteren met verschillende vormen van inspraak en participatie. Wij zijn blij dat de gemeente deze plannen heeft en denken graag mee verder mee.*

Reactie van het college: Den Haag heeft een grote diversiteit aan inwoners. Niet iedere wijk, instantie en inwoners is hetzelfde. We vinden het belangrijk dat inspraak en participatie aansluit bij de belevingswereld van die inwoners. Met jongeren gaan we al op verschillende manieren (fysiek, digitaal) in gesprek en vinden het belangrijk hen te betrekken bij zaken die hen aangaan. Wij vinden het erg fijn dat JONG doet mee! en de CSD mee willen denken.

11. De CSD heeft eerder voorstellen gedaan voor een actieplan 18/18 *voorstel van de CSD: behalve verlenging van de jeugdhulp waar nodig wordt hierover niets gemeld in het coalitie akkoord. Hoe ziet de 18-/18+ van deze coalitie eruit? Wordt er ook een relatie gelegd met schulden, werk & inkomen, beschermd wonen?*

Reactie van het college: In de inkoop Wmo 2020 wordt extra aandacht besteed aan de doelgroep Jeugd 16-23 jaar. Hierin wordt naast ambulante begeleiding en dagbesteding ook beschermd wonen en maatschappelijke opvang meegenomen. Zie verder de antwoorden op de vragen 2 en 3.

Voor wat betreft jeugd in combinatie met schulden wordt verwezen naar de bijbehorende brief. Daarbij is een innovatieve aanpak voor jongeren van 18 tot 27 jaar opgezet: het Jongeren Perspectief Fonds (JPF). Jongeren worden door problematische schulden belemmerd in hun maatschappelijke ontwikkeling. Niet de schuld maar het toekomstperspectief van jongeren wordt centraal gesteld in het JPF. De aanpak biedt een traject voor jongeren die niet op een andere plek binnen de gemeente geholpen kunnen worden. Aan alle schuldeisers wordt een saneringsbedrag geboden. Dit saneringsbedrag vormt een schuld tussen het JPF en de jongeren. Als tegenprestatie doen zij een maatschappelijke stage. Om een duurzame oplossing te bieden worden de jongeren op alle leefgebieden begeleid zoals wonen, werk, dagbesteding en gezondheid.

Voor wat betreft jongeren en werk het volgende: jongeren tussen de 18 en 27 jaar kunnen volgens de wet pas een aanvraag voor bijstand indienen, nadat zij zich vier weken voor de aanvraag hebben gemeld bij de gemeente voor bijstand. Uitgangspunt is dat de jongere tijdens deze ‘zoekperiode’ zelf naar een opleiding of werk zoekt. In de tussentijd worden deze jongeren door WSP zo snel mogelijk via de zogeheten sluitende aanpak aan werk geholpen of terug naar school begeleid. Dit is een integrale aanpak waarbij binnen het sociaal domein nauw wordt samengewerkt, om te voorkomen dat de jongere daadwerkelijk de bijstand instroomt.

Verder geldt voor jongeren in de jeugdhulp dat zij zich vier weken voor ontslag uit een jeugdhulpinstelling al kunnen melden voor de bijstand, waardoor ze op de ontslagdatum direct een bijstandsaanvraag in kunnen dienen en er dus geen sprake meer is van een 'zoekperiode'.

Met betrekking tot armoede:

12. Van belang is de samenwerking tussen de 4 grote steden richting het Rijk voort te zetten t.a.v. te grote budgetinvesteringen bewindvoering, waardoor geen geld overblijft voor ander armoedebeleid.

Reactie van het college: De lobby om gemeenten meer regie en financiën te geven voor (alternatieven voor) beschermingsbewind, had deels effect. Het wetsvoorstel "Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind" is een eerste stap in de goede richting. Maar het tekort op de bijzondere bijstand wordt niet opgelost met een wettelijk adviesrecht alléén. Daarom blijven wij, o.a. via G4 en VNG, aandacht vragen voor het brede plaatje: de financieringsstructuur, (toezicht op) de kwaliteit van bewindvoering en samenwerking tussen rechtbanken, bewindvoerders en gemeenten.

13. Van belang is dat het college de werkende armen niet uit het oog verliest. Zij komen vaak niet in aanmerking voor allerlei toeslagen en moeten van een laag salaris zien rond te komen.

Reactie van het college: In Den Haag hebben werkende minima dezelfde rechten als niet-werkende minima. Want bij het beoordelen van het recht op minimavoorzieningen is de hoogte van het inkomen bepalend, niet de bron van het inkomen. Er wordt bij de inkomensstoets dus geen onderscheid gemaakt tussen werkenden, ZZP-ers of uitkeringsgerechtigden. Wel vinden wij het belangrijk om de werkende armen goed in beeld te krijgen. Momenteel vinden de voorbereidingen plaats voor de nieuwe Armoedemonitor en Minima Effectrapportage. Hierin komen de werkende armen terug als aparte groep.

De Sociaal-Economische Raad (SER) heeft in 2017 geadviseerd om een glijdende schaal in minimavoorzieningen in te voeren, zodat werkenden langer profiteren van minimavoorzieningen. De invoering van de glijdende schaal zorgt ervoor dat mensen betere ondersteuning krijgen op basis van hun inkomen, leeftijd en huishoudtype. Voorzieningen kunnen 'glijdend' worden afgebouwd, zodat werken blijft lonen. Door minder harde inkomensgrenzen voor voorzieningen te gebruiken en ze langzamer af te bouwen, worden ook werkenden beter ondersteund. De gemeenteraad is over deze mogelijkheden geïnformeerd in de Armoede- en Schuldenbrief 2018 (RIS298637). Op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om de glijdende schaal te introduceren bij de Ooievaarspas. Het nieuwe ICT-systeem voor de Ooievaarspas maakt de glijdende schaal mogelijk (aanbiedingen en voorzieningen bieden aan Ooievaarspashouders op basis van de gezinssituatie en/of de hoogte van het inkomen).

Tenslotte maakt Den Haag deel uit van de landelijke lobby voor een geleidelijke afbouw van inkomensondersteunende Rijksvoorzieningen en een minimabeleid dat werkenden met een laag inkomen langer ondersteunt.

14. De Cliëntenraad Sociaal Domein wil benadrukken dat het behoud van Ooievaarspasregelingen en het Kindpakket zeer van belang is. Dit zijn regelingen waardoor mensen net wat extra's kunnen doen.

Reactie van het college: In het nieuwe collegeakkoord wordt dit ook onderschreven. Het is een van de belangrijkste instrumenten voor het uitvoeren van het armoedebeleid.

Met betrekking tot kwetsbare Hagenaars:

15. Bij dienstverlening en digitalisering missen we aandacht voor het gegeven dat het systeem te ingewikkeld is voor ouderen, kwetsbare mede burgers, mensen met een verstandelijke beperking, statushouders, mensen in de maatschappelijk opvang . Dat wordt ook niet meteen opgelost met persoonlijke aandacht, maar vraagt om een veel meer activistische aanpak van professionals. Deelt de gemeente die analyse? Zo ja welke concrete acties horen daarbij?

Reactie van het college: Met de drie decentralisaties in het sociaal domein is de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare burgers toegenomen. Tegelijkertijd moeten we ook constateren dat de budgetten die we als gemeente vanuit de rijksoverheid krijgen, om onze taken op het gebied van participatie, zorg en jeugd uit te voeren, afnemen. Dit vereist een slimme aanpak van onze gemeentelijke dienstverlening aan de burger. De leidende benadering daarin is dat we voor waar dat mogelijk is, kiezen voor een snelle, efficiënte route via digitale kanalen. Zo kunnen we ruimte creëren om de meest kwetsbare burgers met meerdere maatschappelijke problemen (ook wel 'multiproblematiek' genoemd) persoonlijk maatwerk te bieden.

De cliëntenraad merkt op dat persoonlijke aandacht niet altijd afdoende is. Soms zal het nodig zijn om een kwetsbare burger dichter in de eigen leefwereld op te zoeken. Deze ontwikkeling ziet het college ook. Door actief het netwerk in de wijken te versterken kan de dienstverlening worden aangeboden op plaatsen die aansluiten op de leefwereld van kwetsbare burgers, zoals bij huisartsen, wijkcentra, zorgaanbieders, etc. Er gaat ook een preventieve werking uit van deze manier van werken. Vroegtijdig signaleren, ook daar waar armoede, kansenongelijkheid en een onveilige thuissituatie een rol spelen, is essentieel om (grotere) problemen te voorkomen en om tijdig, passende hulp te bieden. Concreet zien we deze ontwikkeling bijvoorbeeld terug in de vorming van 15 JMO teams (meet aandacht voor Wmo & Jeugd) waarbij de professional dichter bij de burger hun werk doen. Ook de ontwikkeling van de Servicepunten Arbeid of de Helpdesk Geldzaken zijn daarvan voorbeelden.

Om ook in het denken en doen van de gemeentelijke professionals met klantcontact een verandering te bewerkstelligen lopen verschillende programmas bij de gemeente, zoals opgavegericht werken en werken vanuit de bedoeling. Rode draad in dergelijke programma's is het streven om tot een overgang te komen van de systeemwereld (wet- & regelgeving, beleid, financiën, indicatoren) naar de leefwereld (maatschappelijke vraagstuk centraal stellen).

16. Er wordt geen onderscheid gemaakt in de doelgroep mensen met een psychische kwetsbaarheid. Slechts terloops worden 'verwarde personen' genoemd. Het gaat echter niet alleen om de verwarde mensen die overlast geven; de grootste groep mensen met een psychische kwetsbaarheid bestaat uit personen die onderlast geven. Dat wil zeggen: de grootste groep mensen met een psychische kwetsbaarheid is juist heel rustig, is thuis, geeft helemaal geen last, vandaar de naam 'onderlast'. Het is belangrijk dat deze groep in de beleidsvorming wordt meegenomen. Deze rustige groep valt ook onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

17. Belangrijk voor de participatie en kwaliteit van leven van psychisch kwetsbare mensen is de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening op meerdere domeinen, namelijk: inkomen, wonen, dagactivering en werk, gezondheid en veiligheid (zowel participatiewet als Wmo)

Reactie van het college: Deze aandachtspunten (16 en 17) onderschrijven wij. Bij de zorg en ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid speelt de gemeente een belangrijke rol. Passende zorg en ondersteuning kan veel leed voor de persoon zelf en zijn omgeving voorkomen.

Wij zetten dan ook stevig in op preventie en vroegtijdig signaleren. Vroegtijdige signalering en een actieve benadering maken onderdeel uit van de aanpak van alle GGZ wijkteams in Den Haag. Daarnaast worden in twee GGZ wijkteams pilots uitgevoerd, waarin deskundigheid, menskracht en middelen worden ingezet om een maatschappelijk geïntegreerde GGZ voorziening op wijkniveau in te richten. De inzet van ervaringsdeskundigheid is een belangrijk onderdeel van de aanpak in deze proeftuinen. Door de zorg en ondersteuning dichtbij, flexibel en anders in te richten sluiten we aan bij de behoefte van het zelfstandig kunnen wonen in de wijk en daar zelf de regie over te voeren.

Als de multi-problematiek de burgers boven het hoofd groeit, kan een hulpverlener bij een centraal punt van de gemeente digitaal een melding doen via de zogenoemde meldcode. Ontvangen meldingen van multi-problematiek worden doorgezet naar of een sociaal casemanager, een Wmo wijkteam of een jeugdteam, al naar gelang de onderliggende problematiek. Mocht de casuïstiek vastlopen, dan kan een regisseur JMO/MDA (multidisciplinaire aanpak) worden ingezet. Uitgangspunt bij de meldcode is één gezin, één plan en één aanpak.

Met betrekking tot werk: Circa 40% van de bijstandsgerechtigden heeft psychische klachten. Een deel van hen is niet in staat om arbeid te verrichten, een ander deel is actief met (arbeidsmatige) dagbesteding, of zit in een re-integratietraject richting regulier werk, werk in het kader van de banenafspraken, of beschermt werk. Ook de STiP-banen zijn voor deze doelgroep geschikt. In het kader van de aanpak + 500 krijgt deze groep ook aandacht en gaan we aanvullend inzetten op werkfittrajecten. In Den Haag zetten we, samen met UWV en een aantal Ggz instellingen ook IPS (Individuele Plaatsing en Steun) trajecten in om mensen met zware psychi(atri)sche problemen aan werk te helpen. De methodiek IPS is een van de weinig bewezen effectieve methoden voor de arbeidsintegratie van deze doelgroep. Met reeds toegekende extra middelen vanuit het Rijk wordt hier momenteel een extra impuls aan gegeven. Gedurende het project wordt naast de IPS-deelnemers een bredere en grotere doelgroep bereikt, namelijk 15 mensen met lichtere psychi(atri)sche problematiek. Per deelnemende Ggz-instelling worden vijf kandidaten die een uitkering ontvangen aangeleverd en begeleid naar werk. Het doel van de extra impuls in Haaglanden is om de kennis over psychiatrische problematiek te verbreden onder de accountmanagers van gemeenten en adviseurs van UWV. Deze extra pilot loopt tot begin 2019.

Met betrekking tot werk:

18. *De Cliëntenraad Sociaal Domein adviseert om het aantal **gesubsidieerde banen**, zoals de STiP banen, uit te breiden.*

Reactie van het college: We willen dat iedereen die kan werken, een kans krijgt om mee te doen op de arbeidsmarkt. Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kan gesubsidieerd werk de kans op betaald werk vergroten. Dat kan zijn in het kader van de banenafspraken, beschermt werk, of via de zogeheten STiP-banen. Zoals ook in het coalitieakkoord staat, willen we de huidige STiP-banen medio 2019 evalueren. Op basis daarvan wordt gekeken of en zo ja hoe hieraan een vervolg aan gegeven wordt.

Bij de STiP-banen richten we ons op het zo snel mogelijk laten doorstromen van medewerkers naar regulier werk. STiP-banen zijn bedoeld voor de duur van drie jaar. Plekken die vrijkomen, omdat STiP-medewerkers eerder doorstromen of tussentijds uitvallen, worden voor de resterende duur opgevuld door nieuwe medewerkers uit de +500 doelgroep. Vervanging van een STiP-medewerker door een nieuwe medewerker uit de +500 doelgroep is mogelijk voor minimaal één jaar en maximaal de duur van het STiP-project (t/m 2020). Op basis van huidige uitstroomcijfers verwachten we dat komend jaar 200 personen op deze wijze kunnen doorstromen in een STiP-baan.

Met betrekking tot welzijnswerk:

19. in hoeverre de herstructurering van het welzijnsbeleid leidt tot schrappen in uitvoerende voorzieningen/activiteiten is nu niet duidelijk, maar er moet wel voor gewaakt worden dat dit niet ten koste gaat van uitvoerend werk (waar juist kwetsbare Hagenaars gebruik van maken of zouden moeten maken)

Reactie van het College: Wij willen het welzijnswerk dusdanig positioneren dat het op een innovatieve en daadkrachtige manier kan inspelen op de ontwikkelingen en behoeften van de Hagenaars. Laagdrempelige welzijnsvoorzieningen die goed toegankelijk zijn en aansluiten bij de vraag van de bewoners zijn hierbij van cruciaal belang. Ons doel is om het welzijnswerk effectiever, kleinschaliger, innovatiever en wijkgerichter te organiseren om beter in te spelen op de specifieke vragen van bewoners. Hierbij hebben wij specifiek aandacht voor het versterken van de voorzieningen waar kwetsbare Hagenaars gebruik van maken.

Met betrekking tot wonen:

20. Over de beoogde toename aan betaalbare geschikte woningen voor uitstroom (beschermd wonen en maatschappelijke opvang) is het akkoord niet concreet. Er worden geen aantallen genoemd. Ook gaat het niet over de noodzakelijke voorwaarden, het regelen van begeleiding en opvangmogelijkheden bij terugval, dagbesteding, inloop.

Reactie van het College: Er is groot bewustzijn van de behoefte aan meer en geschikte zelfstandige woningen om uitstroom uit beschermende woonvormen en de maatschappelijke opvang te bevorderen. Concrete aantallen kunnen daarbij vooralsnog niet worden genoemd. In de beleidsvisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2018 – 2020 (RIS298825) wordt aangegeven dat een veelomvattend en flexibel inzetbaar aanbod aan zorg en ondersteuning noodzakelijk is om zelfstandig wonen voor deze kwetsbare doelgroep maximaal mogelijk te maken. Ook dit maakt onderdeel uit van de implementatie van deze beleidsvisie. Momenteel wordt middels de geïntegreerde GGZ in de wijk de zorg en ondersteuningsstructuur geïntensiveerd.